

Strömsunds kommun

Grundläggande granskning 2020
Strömsunds hyresbostäder AB



Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning	3
2. Inledning	4
2.1. Bakgrund och syfte.....	4
2.2. Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	4
2.3. Revisionskriterier.....	4
2.4. Genomförande	5
3. Kommunens styrmodell.....	6
4. Granskningsresultat	7
4.1. Styrelsens styrning av verksamhet och ekonomi	7
4.2. Uppföljning och måluppfyllelse	8
4.3. Intern kontroll	9
5. Sammanfattande bedömning	11
Bilaga 1: Källförteckning	12

1. Sammanfattning

Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. De granskar på samma sätt, genom de lekmannarevisorer som utsetts i företag enligt kommunallagens 10 kap. 2–6 §§, även verksamheten i de juridiska personerna. Denna grundläggande granskning är en del av den årliga granskningen.

Enligt God revisionsred är den grundläggande granskningen inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelsen har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Granskningen har till sin omfattning varit av översiktlig karaktär.

I vår översiktliga granskning av styrelsen i Strömsunds Hyresbostäder AB har vi inte hittat några väsentliga avvikelser bortsett från avsaknaden av en internkontrollplan. Vi bedömer därför att styrelsen i stort har en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi. Vi bedömer att styrelsen delvis har en tillräcklig intern kontroll. Styrelsen når delvis måluppfyllelse för verksamheten. Måluppfyllelsen för ekonomi bedömer vi som god.

För vår sammanfattande bedömning och rekommendationer, se avsnitt 5.

2. Inledning

2.1. Bakgrund och syfte

Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. De granskar på samma sätt, genom de lekmannarevisorer som utsetts i företag enligt kommunallagens 10 kap. 2–6 §§, även verksamheten i de juridiska personerna.

Lekmannarevisorn ska, enligt aktiebolagslagens 10 kap. 3 § granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningen skall utgå från god revisionsred. Enligt God revisionsred 2018 ska den grundläggande granskningen innehålla:

- ▶ Granskning av måluppfyllelse.
- ▶ Granskning av styrning och intern kontroll.

Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionsred, samt risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2020. Granskningen har till sin omfattning varit av översiktlig karaktär.

2.2. Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Syftet med granskningen är att ge lekmannarevisorn underlag till sin granskningsrapport genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionsred. Den grundläggande granskningen syftar till att besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Har styrelsen en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi?
- ▶ När styrelsen måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?
- ▶ Har styrelsen en tillräcklig kontroll över verksamhet och ekonomi?

Granskningen avser Strömsunds hyresbostäder AB. I tid avgränsas granskningen huvudsakligen till verksamhetsår 2020.

2.3. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen
- ▶ God revisionsred 2018
- ▶ Kommunfullmäktiges mål och uppdrag
- ▶ Riktlinjer för ekonomisk process – budget, mål och uppföljning
- ▶ Riktlinjer för intern kontroll
- ▶ Bolagsordning och ägardirektiv

2.4. Genomförande

Granskningen har genomförts genom löpande insamling av information som styrker styrelsens styrning och kontroll (tex. nämndernas protokoll, mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, tertialrapporter, bokslut).

3. Kommunens styrmodell

I fullmäktiges ägardirektiv till bolagen (reviderade 2019) framgår att förutom lag och annan författning regleras bolagens verksamhet av bolagsordning, ägardirektiv och tillämpliga delar av kommunens styrande dokument.

I ägardirektiven finns de verksamhetskrav och ekonomiska mål som fullmäktige har satt upp för bolaget. Bolaget ska varje år fastställa en flerårsplan för de närmaste räkenskapsåren.

Bolagen ska följa kommunstyrelsens utfärdade tidsplaner som gäller för kommunens övriga verksamheter, vad gäller ekonomisk rapportering som budget, bokslut och delårsrapportering. Denna process beskrivs i *Riktlinjer för ekonomisk process – budget, mål och uppföljning*, antaget av fullmäktige år 2014.

Under året ska styrelsen följa upp verksamhet och ekonomi i månads- och tertialrapporter.

- ▶ Månadsuppföljning ska ske alla månader utom januari, juni och juli. Uppföljningen ska innehålla en verksamhetsprognos för hela året med kommentarer. Vid befarad avvikelser ska styrelsen vidta åtgärder.
- ▶ Tertialuppföljning görs per sista april och sista augusti.
- ▶ Efter årets slut ska styrelsen lämna in redovisning av måluppfyllelse, verksamhetsberättelse och annat underlag som krävs.

I *Riktlinjer till reglemente för intern kontroll* beskrivs hur styrelsen ska säkerställa en tillräcklig intern kontroll. Styrelsen ska under kvartal 4 året innan verksamhetsåret anta en internkontrollplan. Innan den interna kontrollplanen upprättas ska en risk- och konsekvensanalys upprättas. Analysen ska ligga som grund för var val av processer att kontrollera i internkontrollplanen. Den interna kontrollplanen ska som minimum omfatta:

- ▶ Vilken process/rutin/system som ska följas upp
- ▶ Vilka moment som ska kontrolleras
- ▶ Vilken funktion som ansvarar för att utföra kontrollen
- ▶ Omfattningen på uppföljningen
- ▶ Metod för utvärdering
- ▶ Till vem uppföljningen ska rapporteras och när

Efter årets slut ansvarar styrelsen för att sammanställa resultatet från genomförda kontroller i en rapport och vidta nödvändiga åtgärder. Rapporten ska innehålla information om omfattningen av genomförd granskning, utfallet och eventuella vidtagna åtgärder.

4. Granskningsresultat

4.1. Styrelsens styrning av verksamhet och ekonomi

4.1.1. Iakttagelser

Vi har översiktligt granskat styrelsens styrning av verksamhet och ekonomi baserat på efterlevnaden av fullmäktiges riktlinjer, bolagsordning och ägardirektiven.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar
Styrning av verksamhet och ekonomi		
Beslutat om en ekonomisk- och verksamhetsmässig flerårsplan i enlighet med ägardirektiven.	✓	Bolaget har upprättat en verksamhetsplan för år 2020. Planen beskriver bolagets inriktning för kommande år, affärsidé, krav i ägardirektiv och marknadsförutsättningar.
Beslutat om verksamhetsmål utifrån verksamhetskraven i ägardirektiven.	—	Verksamhetsplan 2020 innehåller de mål för verksamheten som bolagets styrelse beslutade att anta i februari 2020. Målen har konkretiserats i olika grad och flertalet av målen sträcker sig till år 2022. Se utförligare beskrivning nedan.
Beslutat om mätbara indikatorer för att mäta måluppfyllelsen.	—	Vissa av målen är formulerade på så vis att de är mätbara, exempelvis att andelen helnöjda/nöjda kunder ska vara 90% år 2022.
Beslutat om ekonomiska mål för bolaget.	✓	Styrelsen har i februari 2020 beslutat att anta ekonomiska mål för bolaget utifrån ägardirektiven.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse

Verksamhetsmål

Bolaget har en verksamhetsplan för 2020 i enlighet med ägardirektiven. Syftet med planen beskrivs vara att tydliggöra mål och inriktning för bolagets verksamhet. Målen som planen innehåller har beslutats av styrelsen i februari 2020. Målen är av olika karaktär och har i olika grad konkretiserats. Bolaget har mål inom följande områden.

- ▶ Professionell organisation
- ▶ Samhällsbyggare
- ▶ Omvärldsbevakning
- ▶ Kvalité
- ▶ Attraktiv arbetsgivare
- ▶ Miljö
- ▶ Personliga hem

I bolagets verksamhetsplan framgår att andelen tillgängliga bostäder har inventerats och att ett mål för antalet tillgängliga bostäder kommer att fastställas under 2020. Vi kan inte i vår granskning se att styrelsen beslutat om något tillgänglighetsmål under 2020. Vi kan däremot i protokoll se att bolaget mottagit statligt stöd för tillgänglighetsåtgärder för fyra fastigheter.

Ekonomiska mål

Bolagets ekonomiska mål i ägardirektiv och verksamhetsplan är följande:





- ▶ ha en soliditet över tid, som uppgår till minst 30%
- ▶ över tid, generera en avkastning på totalt kapital om 2%
- ▶ ha en likviditet motsvarande 5% av genomsnittlig årlig intäkt.

Vidare ska verksamheten bedrivas på affärsmässiga villkor, samverkan inom kommunkoncernen för synergieffekter och effektivitetsvinster samt årligen återbetala villkorade ägartillskott i den mån bolagsstyrelsen anser att likviditeten tillåter.

4.2. Uppföljning och måluppfyllelse

Vi har översiktligt granskat styrelsens uppföljning och måluppfyllelse. Granskningen utgår från fullmäktiges Riktlinjer för ekonomisk process, vilka bolagen ska följa enligt ägardirektiven. Styrelsens måluppfyllelse utgår från bolagets mätbara indikatorer och målvärden.

4.2.1. Iakttagelser

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar
Uppföljning av verksamhet och ekonomi		
Styrelsen har följt upp ekonomin i månadsrapporter enligt riktlinjerna innehållande en ekonomisk prognos för årets utfall.		Ekonomirapporter är en stående punkt vid styrelsens sammanträden.
Styrelsen har följt upp verksamhet, måluppfyllelse och ekonomi i tertialrapporter för april resp. augusti i enlighet med kommunens riktlinjer.		Styrelsen har följt upp ekonomin i tertialrapporter. Vidare får styrelsen löpande rapportering om verksamheten i bl.a. VD-rapporter. Styrelsen har i maj 2020 fastställt en VD-instruktion med tillägg att rapportering av styrelsens mål ska ske per tertial. Styrelsen har därefter följt upp målen vid sammanträdet i oktober.
Styrelsen har följt upp verksamhet och ekonomi i en årsredovisning i enlighet med kommunens riktlinjer.		Årsredovisning har upprättats för 2020.
Måluppfyllelse		
Styrelsens mål för verksamheten är uppfyllda.		Styrelsens verksamhetsmål ska vara uppfyllda först 2022 men i måluppföljningen framgår vilka värden som bolaget strävat efter att uppnå under år 2020. Bolaget uppnår målvärden för mål om personliga hem (lägenhetsfördelning av olika standardnivåer). För mål om attraktiv arbetsgivare (helnöjda medarbetare) är målvärdet 90% och utfallet för år 2020 är 87,5%. Mål om kvalitet respektive miljö når inte måluppfyllelse för år 2020.

		Målen Professionell organisation, Samhällsbyggare samt Omvärldsbevakning kommer att utvärderas genom uppföljande diskussioner kring hur, vad, frekvens/mängd, forum etc.
Styrelsens mål för ekonomin är uppfyllda.	✓	Bolaget uppnår samtliga ekonomiska mål och redovisar ett positivt resultat efter skatt på 3,5 mnkr. Soliditet: 42% (mål: 30%) Avkastning: 2,81% (mål 2%) Likviditet: 12% (mål 5%)

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse

4.3. Intern kontroll

4.3.1. Iakttagelser

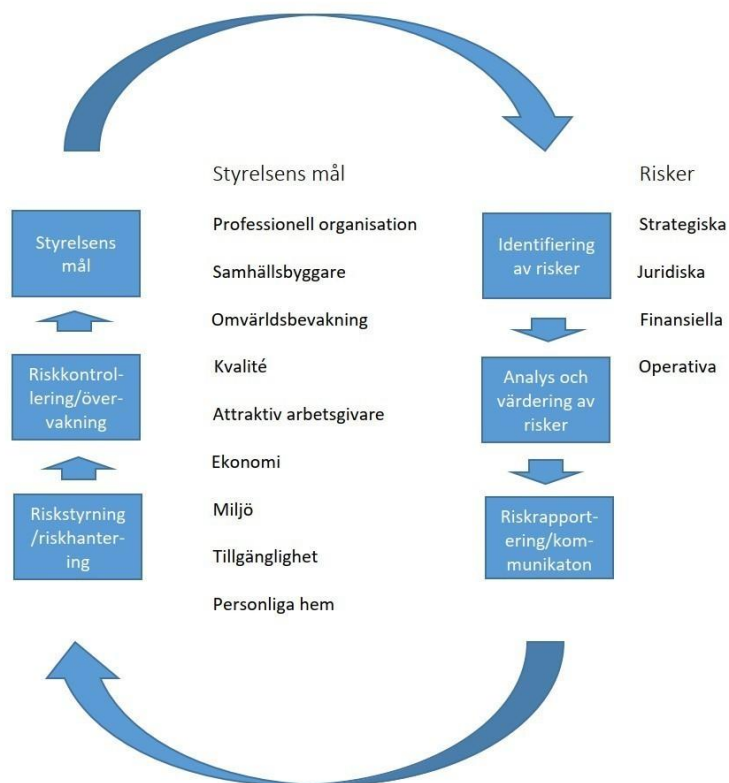
Vi har översiktligt granskat styrelsens arbete med intern kontroll utifrån fullmäktiges riktlinjer för intern kontroll.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar
Internkontrollplan		
Styrelsen har gjort en risk- och konsekvensanalys för att identifiera områden som kräver kontroll.	—	Det finns en upprättad riskanalys för bolagets verksamhet, den är dock från 2018. I riskanalysen värderas olika risker utifrån sannolikhet och konsekvens. De risker som identifierats är olika strategiska, juridiska, finansiella och operativa risker.
Beslutat om en internkontrollplan utifrån risk- och konsekvensanalys.	✗	Styrelsen har inte beslutat om någon internkontrollplan för att kontrollera identifierade risker. Bolaget har däremot visualiserat riskhanteringsprocessen. Se under tabellen.
Internkontrollplanen innehåller - Vilken process/rutin/system som ska följas upp - Vilka moment som ska kontrolleras - Vilken funktion som ansvarar för att utföra kontrollen - Omfattningen på uppföljningen - Metod för utvärdering	<i>Ej aktuell</i>	Internkontrollplan saknas.

- Till vem uppföljningen ska rapporteras och när		
Uppföljning och resultat av internkontrollplan		
Nämnden har efter verksamhetsåret följt upp resultatet av internkontrollplan.	<i>Ej aktuell</i>	
Resultatet från utförda kontroller lever upp till kraven	<i>Ej aktuell</i>	
Nämnden har vidtagit/utreder åtgärder vid eventuell avvikelse	<i>Ej aktuell</i>	

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, ◻ = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse




Strömsund Hyresbostäder AB har igen beslutat internkontrollplan för att kontrollera identifierade risker. De har istället visualiserat riskhanteringsprocessen enligt nedan bild. Det finns därmed inga konkreta kontroller.



5. Sammanfattande bedömning

I vår översiktliga granskning av styrelsen i Strömsunds Hyresbostäder AB har vi inte hittat några väsentliga avvikelser bortsett från avsaknaden av en internkontrollplan. Vi bedömer därför att styrelsen i stort har en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi. Vi bedömer att styrelsen delvis har en tillräcklig intern kontroll. Styrelsen når delvis måluppfyllelse för verksamheten. Måluppfyllelsen för ekonomi bedömer vi som god.

Vår bedömning grundar sig på följande:

Revisionsfråga	Bedömning
Har styrelsen en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi?	<p>Vi bedömer att styrelsen i stort har en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi.</p>  <p>Styrelsen har antagit mål för verksamheten utifrån verksamhetskraven i bolagets ägardirektiv. Styrelsen hade enligt protokoll som avsikt att besluta om ett tillgänglighetsmål under året men så har inte skett.</p>
Når styrelsen måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?	<p>Vi bedömer att styrelsen delvis når måluppfyllelse för verksamheten. Måluppfyllelsen för ekonomi bedömer vi som god.</p>  <p>Vi grundar bedömningen på att styrelsen inte uppnår beslutade målvärden för alla verksamhetsmål. Vi noterar dock att målen är långsiktiga och sträcker sig till 2022. Bolagets ekonomiska mål är samtliga uppfyllda.</p>
Har styrelsen en tillräcklig kontroll över verksamhet och ekonomi?	<p>Vi bedömer att styrelsen delvis har en tillräcklig intern kontroll.</p>  <p>Vi grundar vår bedömning på att bolagets riskanalys inte är reviderad sedan 2018 och att styrelsen inte har beslutat om någon internkontrollplan för att kontrollera identifierade risker. Dock finns en struktur för riskhantering och styrelsen har löpande följt upp verksamhet och ekonomi.</p>

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi styrelsen att:

- ▶ Upprätta en årlig risk- och konsekvensanalys.
- ▶ Besluta om en internkontrollplan för att kontrollera identifierade risker i risk- och konsekvensanalys.

Strömsund 12 mars

David Larsson
Revisionskonsult, EY

PerÅke Brunström
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY

Bilaga 1: Källförteckning

Dokument:

- ▶ Årsredovisning 2020
- ▶ Styrelseprotokoll 2020
- ▶ VD-instruktion
- ▶ Ägardirektiv
- ▶ Bolagsordning
- ▶ Riskanalys 2018
- ▶ Verksamhetsplan 2020
- ▶ Måldokument 2018-2022
- ▶ Måluppföljning 2020
- ▶ Riskhanteringsprocess
- ▶ Budgetdokument
- ▶ Ekonomiska prognoser och rapporter